TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Doanh nghiệp Việt chủ động thích ứng trước biến động thuế quan từ thị trường Mỹ

06:02 12/03/2026

Trong bối cảnh thương mại toàn cầu đang có nhiều biến động, chính sách thuế quan của Mỹ tiếp tục là yếu tố tác động đáng kể đến hoạt động xuất khẩu của nhiều quốc gia, trong đó có Việt Nam. Những thay đổi gần đây trong chính sách thương mại của Mỹ đang đặt ra cả cơ hội lẫn thách thức đối với cộng đồng doanh nghiệp Việt Nam.

Mới đây, Tòa án Tối cao Mỹ đã bác bỏ mức thuế đối ứng từng được chính quyền Tổng thống Donald Trump ban hành trước đó. Quyết định này được đánh giá là mở ra cơ hội ngắn hạn để các doanh nghiệp xuất khẩu, trong đó có doanh nghiệp Việt Nam, tận dụng để đẩy mạnh giao thương với thị trường Mỹ. Tuy nhiên, ngay sau đó, Tổng thống Donald Trump đã ký sắc lệnh áp dụng mức thuế nhập khẩu toàn cầu 10% trong thời hạn 150 ngày đối với hàng hóa từ nhiều quốc gia. Theo thông báo, mức thuế này có thể tăng lên 15% trong thời gian tới, tùy thuộc vào các đánh giá tiếp theo của chính quyền Mỹ.

Doanh nghiệp xuất nhập khẩu Việt Nam cần chủ động ứng phó với biến động thuế quan Mỹ.

Diễn biến này khiến môi trường thương mại trở nên khó dự đoán hơn. Khoảng thời gian 150 ngày được xem là “cửa sổ cơ hội” để các doanh nghiệp xuất khẩu điều chỉnh chiến lược kinh doanh, nhưng đồng thời cũng đặt ra nhiều rủi ro trong trung và dài hạn nếu chính sách thuế được siết chặt.

Tại một tọa đàm gần đây về chính sách thuế quan của Mỹ, các chuyên gia kinh tế đã đưa ra ba kịch bản có thể xảy ra sau khi thời hạn 150 ngày kết thúc. Kịch bản thứ nhất là Quốc hội Mỹ quyết định gia hạn chính sách thuế với mức khoảng 15% áp dụng đối với hàng hóa nhập khẩu từ nhiều quốc gia. Kịch bản thứ hai là chính phủ Mỹ áp dụng cơ chế thuế có chọn lọc, dựa trên cán cân thương mại song phương với từng đối tác. Kịch bản thứ ba, ít khả năng xảy ra hơn, là chính sách thương mại quay trở lại trạng thái trước thời điểm tháng 4/2025.

Theo nhận định của các chuyên gia, kịch bản thứ hai được đánh giá có xác suất cao nhất. Việc áp dụng thuế quan có chọn lọc sẽ giúp chính quyền Mỹ duy trì sức ép thương mại nhưng vẫn linh hoạt điều chỉnh đối với từng quốc gia. Trong bối cảnh đó, những quốc gia có mức thặng dư thương mại lớn với Mỹ có thể sẽ phải đối mặt với áp lực lớn hơn.

Việt Nam hiện nằm trong nhóm các đối tác thương mại có thặng dư cao với Mỹ. Với quy mô dân số khoảng 100 triệu người và tốc độ tăng trưởng xuất khẩu mạnh mẽ trong nhiều năm qua, mức thặng dư thương mại của Việt Nam với Mỹ được dự báo có thể lên tới khoảng 172 tỷ USD vào năm 2025. Điều này khiến Việt Nam trở thành một trong những quốc gia chịu sự chú ý nhiều hơn từ phía Washington trong các chính sách thương mại.

Trước bối cảnh đó, các chuyên gia khuyến nghị doanh nghiệp Việt Nam cần tận dụng khoảng thời gian hiện tại để rà soát lại chiến lược xuất khẩu, tái cấu trúc đơn hàng và chủ động đánh giá các rủi ro có thể phát sinh. Việc đa dạng hóa thị trường xuất khẩu, giảm phụ thuộc vào một thị trường duy nhất được xem là giải pháp quan trọng để giảm thiểu tác động từ các biến động chính sách.

Về dài hạn, Việt Nam đã xây dựng Chiến lược xúc tiến thương mại giai đoạn 2026–2030, trong đó nhấn mạnh việc mở rộng thị trường xuất khẩu và tận dụng hiệu quả các hiệp định thương mại tự do đã ký kết. Những hiệp định này được kỳ vọng sẽ tạo thêm dư địa cho hàng hóa Việt Nam thâm nhập vào nhiều thị trường mới.

Song song với đó, chuyển đổi số cũng được xem là giải pháp quan trọng giúp doanh nghiệp nâng cao hiệu quả quản trị và tối ưu hóa chuỗi cung ứng. Việc ứng dụng công nghệ số trong quản lý sản xuất, logistics và thương mại điện tử

có thể giúp doanh nghiệp phản ứng nhanh hơn trước những thay đổi của thị trường quốc tế.

Ngoài ra, đầu tư vào nguồn nhân lực chất lượng cao, đặc biệt trong các lĩnh vực công nghệ và sản xuất hiện đại, cũng được đánh giá là yếu tố then chốt để nâng cao năng lực cạnh tranh của doanh nghiệp Việt Nam trong bối cảnh mới.

Trong môi trường thương mại quốc tế ngày càng phức tạp, sự chủ động đổi mới, nâng cao năng suất và quản trị dựa trên dữ liệu sẽ là chìa khóa giúp doanh nghiệp Việt Nam thích ứng với những biến động của chính sách thuế quan. Đồng thời, việc tận dụng các cơ hội từ các hiệp định thương mại tự do và mở rộng thị trường mới sẽ giúp doanh nghiệp duy trì đà tăng trưởng xuất khẩu trong thời gian tới.

Nam Sơn *(t/h)*